

PIIA HELANDER
HUURRE

Karisto
Helsinki

Otavan Kirjasäätiö on tukenut tämän kirjan kirjoittamista.

Copyright © Piia Helander ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2026

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-53146-3

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026

Prologi

Perjantai 25.11.2022

Järjetöntä. Mahdotonta.

Tämä on ainoa selvä ajatus miehen typertyneessä mielessä. Hänen pahimmat pelkonsa ovat saaneet vahvistuksen, mutta olo on epäuskoinen, tyrmätty ja ennen kaikkea kauhistunut. Mies toivoo pian havahtuvansa tästä painajaisunesta, synkkiä kauhukuvia vilisevästä uhkaavasta maailmasta.

Suureksi ikäväkseen hän on täysin hereillä.

Hän on ollut hereillä jo hieman liian kauan. Milloinhan hän on viimeksi nukkunut kunnolla? Juhannuksenako?

Mies istuu pyöreän valkoisen ruokapöydän ääressä, tuijottaa kannettavan tietokoneen hohtavaa näyttöä ja hieroo otsaansa, jonka tajuua vasta nyt olevan epätoivoisessa rypyssä. Sormien alla juonteet siliävät, mutta ajatukset eivät lakkaa myllertämästä. Ne pyörivät tahmeaa ympyrää, eivät jätä rauhaan eivätkä löydä kiintopistettä.

Mies nojaa pöydän pintaan kyynärpäillään yhä raskaammin, mikä saa tietokoneen vieressä seisovat tyhjät oluttölkit huojumaan ja kolahtelemaan onttoina toisiaan vasten. Hän on vetänyt Karhua ja Sakua sekaisin. Mikä häväistys! Onneksi kukaan ei ole näkemässä. Aikoinaan hän joi näyttävin elkein ainoastaan tyyriitä

pienpanimo-oluita, etenkin oikein tummia saksalaisia. Juomat tarjoiltiin paksureunaisista tuopeista, joiden pinnalla väreilevä ohut vaalea vaahto kertoi hienotunteisesti laadusta.

Kukaan hänen tutuistaan ei takuulla uskoisi, että tässä hän kiskoo Tallinnan laivan tax free -tuliaisista suoraan tölkestä. Lämpimänä. Kalsarisillaan.

Oluen ajattelu on tietenkin hänen sekavan – ja hieman humalaisen – mielensä luoma harhautus, sijaistoiminto, mitä näitä nyt on. Tietokoneen läpitunkeva hohde ei kuitenkaan jätä häntä rauhaan.

Voiko tämä tieto pitää paikkansa? Olisiko se oikeasti mahdollista?

Tämä on musertavaa.

Onko joku jo hänen jäljillään? Tietävätkö he, että hän on heidän toimistaan perillä?

Mies katsahtaa kohti ikkunaa kuin ajatellen pahuuden väijyvän pimeydessä. Kello on vasta vartin yli kahdeksan, mutta on niin synkkää ja pimeää, että voisi aivan yhtä hyvin olla keskiyö. Kuka tahansa voisi seistä loskaisella pihatiellä ja tuijottaa esteettä sisälle keittiöön.

Hän nousee jalkeille niin äkisti, että pöytä heilahtaa taas. Yksi tyhjistä Saku-tölkeistä kaatuu terävästi kolisten. Ääni saa pöhnäisen miehen hätkähtämään ja seisahtumaan hetkeksi, mutta toettuaan hän suuntaa päättäväisesti ikkunan luo ja kiskaisee verhot kiinni suojaksi pimeydessä vaanivan pahuuden katseelta.

Hän on turvassa, mutta kuinka kauan?

On käytävä toimistolla. Hänen on varmistettava, että tiedot tuodaan päivänvaloon vaikka hän itse ei siihen pystyisikään.

Kyse on niin suuren mittaluokan asiasta, ettei yhden miehen henki merkitse siinä pelissä mitään. Jos hänen tietonsa valkenevat väärille henkilöille, hänet on jo tuomittu kuolemaan.

OSA I

”Tämän kaupungin liikennesuunnittelijat ovat täysin kajahtaneita.”

Rikoskonstaapeli Antti Lehto tuijottaa viuhuvien tuulilasinyykkijöiden ohi lumisateiseen pimeään aamuun ja kurtistaa vihaisena kulmiaan liikenneympyrälle, johon he ovat ajamassa.

Ympyrän keskellä hohtelee valoeläimiä: karhuemo pentuineen nojaa männynrunkoihin, jotka on jostain syystä pystytetty ylösalaisin, juuret kohti taivasta. Lehto mulkoilee karhuja ja mäntyjä hyvin epäluuloisesti Škodan kaartaessa niiden ympäri.

Vanhempi konstaapeli Ossi Hietala kääntää ohjauspyörää, ja vilkun naksuttaessa auto kääntyy matalaan rinteeseen.

”Kuka keksi laittaa puita väärinpäin keskelle liikenneympyrää? Täysin järjenvastaista”, Lehto jatkaa jupinaansa.

”Mielipiteesi kävi jo erittäin selväksi, kiitos.”

Ossi huokaa itsekseen. Rikoskonstaapeli Antti Lehto on kerassaan mainio poliisi ja oikein topakka työpari, mutta osaa myös olla rasittava hahmo ennen yhdeksää maanantaiaamuisin. Mieluiten Ossi olisi ajanut rikospaikalle rikoskomisario Koskelan kanssa. Tämä ei sentään sotkisi auton penkkiä kahvilla, kuten Lehto niin valitettavan usein tekee.

Tänään niin ei tosin pääse käymään, ja se lienee suurin syy Lehdon kiukkuun. Heidät nimittäin hälytettiin liikkeelle jo seitsemän jälkeen, kauan ennen kuin poliisilaitoksen kolmannen kerroksen äänekäs Moccamaster ehti paristää ensimmäisen satsin kahvia. Maanantaisin heillä on tapana hakea alkavan viikon kunniaksi uunituoreet viinerit läheisen supermarketin paistopisteeltä, mutta lämpimien leivonnaisten autuus saa sekin nyt odottaa.

He ohittavat kuusikymmentäluvun arkkitehtuurin helmen: yksikerroksisen, tasakattoisen, purettavaksi määrätyn rakennuksen, jossa vielä vuotta aiemmin toimi Härkävehmaan koulu. Nyt rakennuksen ikkunat tuijottavat pimeään talviaamuun tyhjinä ja sieluttomina, sillä oppilaat on jo siirretty toisaalle terveempään sisäilmaan. Paikalliset taiteilijanerot ovat käyneet julkisivun kimppuun spraymaalein ja saaneet aikaiseksi inhorealistisen 2D-fallossymbolin sekä iskulauseen, josta voisi päätellä heidän vastustavan nykymuotoista demokraattista yhteiskuntajärjestelmää kaikin kuviteltavissa olevin menetelmin.

Ossi on lukenut *Aamupostista*, että koulun tontille on kaavoitettu uusia kerrostaloja. Hanke raivostuttaa joitakin kaupunkilaisia suunnattomasti, sillä monet pelkäävät asuintalojen rikokovan heti koulun takaa avautuvan Sveitsin luonnonpuiston ainutlaatuisen rauhan. Uusi asemakaava on kuitenkin nuijittu läpi kaupunginvaltuustossa jo aikoja sitten.

Ossi katsoo koulua haikeana. Hän on itsekin käynyt yläasteensa tuossa kyseisessä rakennuksessa. Teini-ikäinen Ossi Hietala laahusti opintielle Paavolan kaupunginosan kauimmaisesta kolkasta, vaelsi koulun käytävillä ruskea tukka silmillä painavaa Eastpakin reppua raahaten ja melkein pillahdi itkuun heti seitsemännentoisluokan alkajaisiksi, kun pelottava historianopettaja korotti ääntään hänen unohdettuaan Pähkinäsaaren rauhan vuosiluvun. Jos Lehto olisi paremmalla tuulella, Ossi saattaisi jakaa tämän muis-

ton hänen kanssaan. Olisi silti parasta jättää mainitsematta, että kerran koulutoverit katsoivat tarpeelliseksi pestä Ossin hiukset kemianluokan viereisen vessan pytyssä ja hän joutui menemään alkuaineita käsittelevään kokeeseen litimärkänä.

Koulu jää taakse graffiteineen ja autioituneine luokkineen. Tietä reunustavat enää ainoastaan korkeuksiin kurottavat loputomat männyt. Ne ovat onneksi oikeinpäin tällä kertaa ja aiheuttavat siksi Lehdossa vain vaisua mutinaa. Edessä häämöttävät epäinhimillisen kirkkaat ja värikkäät valotaulut, jotka ystävällisesti ilmoittavat heidän saapuvan luonnonpuiston kainaloon rakennetun hotelli-viihdekeskus-ravintolakompleksin luo. Koskela käski heitä pysäköimään sen parkkipaikalle ja kertoi ruumiin olevan siinä aivan kulmilla, mutta umpimetsässä.

Ossi arvelee, että he olisivat olleet melkein yhtä nopeasti perillä ilman autoakin. Ainoastaan yksi suora katu ja kummallinen mäntyliikennemyrä erottavat poliisilaitoksen ja hotellialueen toisistaan – etäisyyttä on hädin tuskin kilometriä. Se olisi ollut täydellinen mitta pienelle aamuiselle happihypelylle.

Tämä on yksi niistä syistä, miksi Ossi on hieman itseltäänkin salaa kotiutunut uudelleen Hyvinkäälle, synnyinkaupunkiinsa, johon hänellä on intensiivinen viha-rakkaussuhde. Parikymppinen Ossi eli myöhäistä kapinavaihetta, tahtoi karistaa pienen rautatiekaupungin pölyt äkkiä jaloistaan ja häipyä kauas pois loppuiäkseen. Kolmekymppinen Ossi palasi häntä koipien välissä takaisin ja on oppinut arvostamaan sitä mainiota seikkaa, että varttitunnin kävely ydinkeskustasta tuo pienen ihmisen näin syvälle luonnon rauhaan.

Nyt metsän seesteisyys on kuitenkin pilalla. Viimeistään he pitäisivät siitä huolen.

Ossi pysäköi uskollisen Škodansa hotellin seinän ja Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen sinivalkoisen partioauton väliin.

Lehto jupisee yhä, hän kun ei todellakaan pidä talviaamuista tai havumetsistä – eikä missään tapauksessa talviaamuisista havumetsistä.

Ossi kurkistaa työparinsa ohi apukuskin ikkunasta ulos. On yhä säkkipimeää, ja vaakatasossa viuhuvien hiutaleiden läpi erottaa hädin tuskin mitään. Hotellin viertä kulkevan ulkoilureitin valot hohtavat kelmeän oransseina. Ne riittävät juuri ja juuri valaisemaan puiden lomassa liikkuvien hahmojen siluetit. Metsän siimeksessä ahertaa liuta virka-asuisia poliiseja, Koskela seisoo heidän vierellään kädet lanteilla, puusta puuhun vedetyt eristysnauhat läpättävät vienosti. Kauempana norkoilee uteliasta toppatakkikansaa koirineen ja sauvakävelytamineineen kurotel-len kaulat pitkällä kohti poliiseja.

”Kävellään varmaan tästä?” Ossi sanoo. Se ei varsinaisesti ole kysymys, mutta hän olettaa pehmeän tiedustelewan sävyn olevan työparilleen enemmän mieleen.

Turha luulo. Sadatteleva Lehto loikkaa autosta ja paiskaa oven kiinni mielenosoituksellisen kovaa niin, että tiivisteet anelevat armoa.

Metsän läpi kiemurteleva ulkoilureitti on niin leveä, että yksi poliisiautoista on saatu ajettua ja pysäköityä siihen. Lumi on satanut vasta viime yönä, joten metsään ei ole vielä ehditty ajaa latuja. Onneksi. Mikään ei saisi intohimoisia hiihtäjiä suu-remman raivon valtaan kuin sinivalkoinen tientuke keskellä kunnon baanaa.

Lehto harppoo reippaasti edellä, loikkii yli valkohuppuisten kivien ja petollisen liukkaiden juurien. Ossi kiiruhtaa hänen perässään suojaten kasvojaan pisteleviltä lumikiteiltä, joita tai-vas vihmoo heidän niskaansa.

Rikoskomisario Ville Koskela kääntyy aloillaan kuullessaan lumessa narskuvat askeleet.

”Jaaha”, Koskela sanoo. ”Tervetuloa.” Hän kääntyy takaisin partiopoliisien puoleen ja viittooo epämääräisesti saapujia kohti. ”Tehän käsittääkseni tunnettekin jo nämä tiimiläiseni? Rikoskonstaapeli Lehto ja vanhempi konstaapeli Hietala.”

”Huomenta vaan.” Puhuja on lähempi poliiseista, vakavan näköinen nuori nainen, jonka ruskeat hiukset on kiedottu järkeväälle palmikolle niskaan. Hän on Ossin silmiin etäisesti tutun näköinen laitoksen käytäviltä. Haalarin rintamuksessa lukee Jäntti. ”Olimme ensimmäisinä paikalla Vaaran kanssa.”

Ossi sujahtaa eristysnauhojen ali kankeasti, sillä hän on liki kaksimetritrinen ja selkävainainen.

He seisovat jyrkän harjanteen laella. Paikalle johtaa kinttu- polkuja ja lenkkireittejä monesta suunnasta, ja kymmenisen metrin päässä Jäntin selän takana erottuvat puiset kuntoportaat, jotka johtavat jyrkkää rinnettä alas valtavaan monttuun. Matkaa pohjalle on kymmeniä metrejä. Portaiden valot halkovat näyttävästi lumisadetta, vaikka tuskin enää kauaa: kaukana puiden latvojen yllä yön rippeet ovat väistymässä päivän tieltä, ja taivaalle on jo repeytynyt ohuen ohut kaistale harmaankuultavaa marraskuun lopun valoa.

Ossi nostaa käden silmiensä suojaksi ja kääntää katseensa kuntoportaiden lähistölle rakennettuun seikkailupuistoon. Puihin rakennetut radat vajereineen peittyvät parhailleen lumeen. Seikkailuradat ovat toimineet äänettöminä todistajina aamuille tragedialle.

Alempana rinteessä touhuua jo poliiseja tutkimassa mahdollisia jälkiä. Ossi ei voi kuulla heidän puhettaan, mutta he näyttävät viittoilevan keskenään epätoivoisesti.

”Huomenta”, sanoo paikalle asteleva valkoasuinen rikospaikka- tutkija. ”Uhri on noin neli-viisikymppinen mieshenkilö. Koiran- ulkoiluttaja löysi hänet aamuvarhaisella tuolta mäkihyppykuopasta

aivan kuntoportaiden alta. Vaikuttaisi siltä, että mies on pudonnut todella pahasti.” Tutkija osoittaa alamäkeen. ”Paikalle osui toinenkin lenkkeilijä. He yhdessä yrittivät katsoa, olisiko vielä jotain pelastettavaa. Ei ollut.”

”Mikä helvetin mäkihyppykuoppa?” kuuluu Lehdon murahdus Ossin selän takaa.

Ossi ei vaivaudu vilkaisemaankaan mokomaan kiukkupussiin. ”Tuolla vastarinteessä oli vielä minun kouluaikoinani mäkihyppytorni. Sen tilalle rakennettiin nämä portaat molemmin puolin rinnettä. Koulun kovimmat jätkät kävivät montulla ryypiskelemässä ja tupakoimassa kesken koulupäivän.”

”Jassoo.”

”Torni oli sellainen puinen ja hutera vanha kapistus, hengenvaarallinen. Se räjäytettiin ajat sitten, ettei kukaan pääsisi hengestään.”

”No se hankehan meni hiton hyvin.”

”Voimmeko mennä alas?” Ossi kysyy katsoen vuoroin Koskelaan, vuoroin rikospaikkatutkijaan.

Tutkija nyökkää. ”Siitä vain. Olemme ottaneet jo kuvat ja lumi on joka tapauksessa sotkenut kaiken, samoin kuin ne hätääntyneenä säntäilleet lenkkeilijät.”

Ossi lähtee harppomaan alas Lehto vanavedessään.

Mäkihyppykuopan pohjalle johtaa metsän suunnasta leveä ulkoilureitti. Sinne on pysäköity ambulanssi, jonka luona ensihoitajat parhaillaan keskustelevat. Kuntoportaiden alapäässä norkoilee pari virka-asuista poliisia, jotka näyttävät pohtivan, tarvitseeko heidän olla paikalla enää ensinkään.

Poliisien lähettyvillä makaa ruumis.

Miesvainaja retkottaa vatsallaan, veriset ja ilkeästi murtuneet kasvot vasten lumista maata. Raajat ovat väentyneet joka suuntaan, ja ohuen takinkin läpi voi päätellä, että molemmat

olkanivelet ovat sijoiltaan. Mies on kierinyt portaat alas aika-moisella vauhdilla, sillä hän on päätynt metrien päähän viimei-sestä askelmasta. Vainajan selän päälle satanut lumi ei ole enää hetkeen sulanut: hän on siis varmasti ollut täällä jo useamman tunnin, kenties koko yön.

Tilanteen lohduttomuuden tietävät myös ne kaksi ensi-hoitajaa, jotka pakkaavat kauempana ambulanssin luona lauk-kujaan. He keskustelevat keskenään huihtoen kiivaasti käsillään. Ossi ei erota sanaakaan, mutta arvelee heidän käyvän neuvon-pitoa siitä, kumpi joutuu pujottelemaan auton takaisin tielle ka-pealta lenkkipolulta.

”Huomentapäivää ylemmän kerroksen väelle!”

Ossi näkee Lehdon vieressä tutun hahmon, vanhemman konstaapelin Eino Vaaran. Viisikymppinen Vaara on työsken-nellyt Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen Hyvinkään yksikössä jo iät ja ajat. Hän on jopa saanut aikoinaan kyseenalaisen kunnian toimia ensimmäisenä työparina konstaapeli Ossi Hietalan ihka ensimmäisessä työvuorossa. Nytkin hän väläyttää Ossille isälli-sen hymyn.

Lehto on kumartunut ruumiin ylle. ”Onko meillä mitään tie-toa tämän kaverin henkilöllisyydestä?”

”Ei virallisesti”, Vaara sanoo.

”Virallisesti?”

”Henkilöpapereita ei ollut mukana, mutta kyllä minä ulko-näöltä hänet tunnistan. Hän on toimittaja Sami Alava.”

”Toimittaja? Mitäs hän toimittelee?”

”Jaa-a, käsittääkseni hän on freelancer. Tehnyt juttuja paikal-liselle *Aamupostille*, mutta myös isommille medioille silloin täl-löin. Kuntapolitiikasta hän on ainakin kirjoittanut. Olen kuullut villin huhun, että hän on roikkunut viime aikoina kaupungin-valtuutettujen kintereillä kuin ärhäkkä terrieri.”

”No, eipä roiku enää. Sen sijaan iltalenkki on tainnut mennä pahemman kerran metsään.”

”Ilmeisesti. Alava asuu tietääkseni tässä ihan lähellä, tuossa Vieremän asuinalueella.”

Ossi kuuntelee enää puolella korvalla. Vaaran sanat freelancer-toimittajasta ovat saaneet ajatukset karkaamaan paahteiseen heinäkuuhun, kadonneen ratsastajatyön tapaukseen, sekä tapausta tutkineeseen toimittajanaiseen, joka jäi kummittelemaan Ossin päähän miltei uhriakin pahemmin. *Keskity*, hän komentaa itseään ja melkein läimäyttää poskiaan, joille tuntuu nousevan pahaenteinen kuumotus. *Matilda Anderssonin tapaus ei liity tähän. Eikä liioin Sandra Dahlqvist.*

Naisesta ei ole kuulunut hiiskaustakaan sitten loppukesän. Ossi ei missään tapauksessa aio haikailla perään, ei ainakaan enää nyt, kun joulukin jo kolkuttaa ovelta. Joku raja hänenkin epätoivollaan. *Keskity*, hän ajattelee uudelleen, nyt jo paljon vihaisemmin. *Olet töissä. Unohda Sandra, unohda naiset, unohda kaikki.*

Ossi kääntää uudelleen katseensa maassa makaavaan uhriin. Miehen asu on urheilullinen: mustan kevyen kuoritakin alla harmaa huppari, harmaat collegehousut, tummat Gore-Tex-talvi-lenkkarit, ei hansikkaita eikä päähinettä.

”Aika kevyet vaatteet”, Ossi sanoo hiljaisella äänellä Lehdolle, joka kykkii vieressä pää kallellaan. ”Illalla oli pakkasta ja yöllä satoi rankasti lunta.”

”Minusta tässä leijuu viinan haju. Onkohan hän ollut humalassa? Ei kännissä ajattele vaatteita.”

”Eipä kai. Mutta lähdetäänkö humalassa yleensä lenkkeilemään luonnon helmaan?”

Kauempaa kuuluu moottorin hurinaa. Ulkoilureitiltä lähestyy musta pakettiauto, joka pysähtyy ambulanssin vierelle. Ulos

astuvat miehet alkavat purkaa auton takaosasta ruumiin kuljetamiseen tarkoitettuja paareja.

Koskela on saapastellut portaat alas Jäntin kanssa ja juttelee nyt poliisipartioille. Onko löydön tehneeltä lenkkeilijältä otettu lausunto, onko uhrin asunnolle menty, onkohan tällä puolisoa?

”Jaa”, Vaara kuuluu sanovan. ”Hänellä oli kyllä takana aika inhottava avioero. Hän ratkesi keväällä juomaan. Minä itse pidätin hänet toukokuussa, kun hän ajoi humalassa Kauppalan-kadulla. Törmäsi suojiatiellä jalankulkijaan. Se oli idioottimaista – keskellä kirkasta päivää, siinä on alakoulukin aivan vieressä! Alava olisi helposti voinut tappaa jonkun.” Vaara nyökkää kohti vainajaa. ”Minäkin kyllä haistan tässä alkoholin. Ehkä hän on lähtenyt selvittämään päätään ja liukastunut? Niin tai näin, ei hän ihan tällaista loppua olisi ansainnut.”

Lehto on luvannut ajaa takaisin laitokselle. Se ei ole suurikaan uroteko, sillä ajomatka hotellin parkkipaikalta kestää tavallisesti noin kolme minuuttia. Nyt Lehdon on kuitenkin pujoteltava Vaiveronkadun laitaan pysäköityjen, lumeen hautautuneiden autojen ohi sekä väistettävä peruuttavaa massiivista aura-autoa. Esteistä selvittyään Lehto irrottaa katseensa röpelöiseksi jäätyneestä tiestä, joka rytyyttää Škodan jousia armotta, ja kääntyy tuijottamaan Ossia kysyvästi.

”Mitä mieltä olet tästä? Näen, että aivosi raksuttavat.”

Ossi kohauttaa olkiaan ja nostaa pahvimukin huulilleen voidakseen olla vielä hetken puhumatta.

Ennen lähtöä he piipahtivat luonnonpuiston viereisessä hotellissa jututtamassa henkilökuntaa. Kukaan ei ollut kuullut tai nähnyt yöllä mitään epäilyttävää. Ossi pyysi heiltä varmuuden vuoksi pihan ja parkkipaikan valvontakameratallenteet, vaikka arveleekin, ettei niistä näkyisi mitään. Löytöpaikalle pääsee niin

montaa eri reittiä, ettei Sami Alava välttämättä kulkenut juuri hotellin valaistun parkkipaikan poikki.

Kameratallenteiden ohella he olivat saaneet myös isot kupilliset kahvia ja tuoreet korvapuustitkin. Herkullinen yhdistelmä oli todellista taikaeliksiiriä Lehdon heiveröisille aamuhermoille, sillä nyt mies suorastaan hyräilee. Hän vilkuilee yhä Ossiin ja yrittää selvästi pehmentää katseensa enemmän uteliaaksi kuin vaativaksi.

”Kerro nyt, juniori.”

”Mitä?”

”Joku ajatus sinulla on. Olet niin hiljainen.”

”Sinuun verrattuna kuka vain on hiljainen.”

”Älä nyt”, Lehto maanittelee. ”Haluan päästä pääsi sisään.”

Ossi tyrskähtää kahvimukiin niin, että Juhla-Mokka kuplii. ”Usko huviksesi, että minun päähäni sinä et halua. On helpompia tapoja ajaa itsensä hulluuteen.”

Lehtokin alkaa onneksi nauraa. ”Mutta kun sinä ihan selvästi mietit jotain. Se näkyy naamasta. Ja näkyy muuten muutama muukin asia, kun nyt kerran tuli puheeksi. Milloinkas sinä Hietala olet viimeksi saanut –”

”Lopeta.”

”Mutta kun –”

”Ei käy. Jutellaan mieluummin siitä Alavasta. Minusta on todella omituista, että hän on lähtenyt tukevassa humalassa toikkaroimaan metsään, todennäköisesti vielä alkavassa lumisateessa. Miksi ihmeessä hän on mennyt sellaista tekemään? Ei siinä ole järkeä.”

”Onko sinulla muka järkeä kun olet humalassa?”

”No ei. Siksi en yleensä juo.”

”Helvetin pyhäkoululainen.”

”Ristiriitainen herja.”

Lehto tuhahtaa, eikä Ossi ole varma, onko mies huvittunut vai ärtynyt. Heidän ajaessaan laitoksen parkkiin Lehto jatkaa:

”Olit kuitenkin oikeassa Alavan vaatetuksesta: se oli aika kevyt säähän nähden. Illalla oli muutama aste pakkasta ja lumi-sade alkoi kymmenen maissa. Tarkistin asian Ilmatieteen-laitoksen sovelluksesta, kun sinä olit kaivamassa hotellin valvontakameroita.”

”Hyvä homma.”

”Mukava olla avuksi, juniori.”

”Voitko lopettaa? Et sinä *niin* paljon vanhempi ole.”

”Minun ikäni alkaa jo nelosella. Se on merkittävä etumatka, senkin ysärilapsi.”

He kinastelevat yhä noustessaan portaikossa kohti oikeaa osastoa.

Rikostutkintayksikön osasto on lasiseinin rajattu tila poliisi-laitoksen kolmannessa kerroksessa. Sinne rikoskomisario Ville Koskela on koonnut katraansa, joka tosin tällä hetkellä koostuu ainoastaan Ossista sekä rikoskonstaapeli Vilma Viitasesta. Lehto on karannut paikkaamaan alituista kofeiinivajettaan kuullessaan Moccamasterin lupaavan pärinän keittiöstä.

Tiimin työtila on kotoisan ränsistynyt: työpöydät on järjestetty huoneeseen mikä mitenkin, harmaa kokolattiamatto tuoksuu läikkyneeltä kahvilta ja sukkahieltä, nurkassa rehottava palmu-vehka kallistuu päivä päivältä uhkaavammin vasemmalle. Lasi-seinän takana muut rikospoliisit kävelevät kiireisinä edestakaisin. Osastolla on yksi yhteinen tutkintasihteeri, tehokas Katariina, joka istuu oman työpöytänsä ääressä lasioven toisella puolen ja vastaa juuri puhelimeen heleällä asiakaspalveluäänellään. Seinään on teipattu sininen juliste, jossa androgyyni piirroshahmo julistaa osaston olevan savuton työpaikka. Joku on piirtänyt

hahmolle mustalla tussilla pikkuruiset Poirot-viikset ja suuhun sikarin. Ossi epäilee Lehtoa.

Koskela seisoo huoneen ahtaassa etuosassa valkotalun ja huojuvan palmuvehkan välissä ja kertoo Viitaselle aamun tapahtumia. Viitanen sukii platinanvaaleat lyhyet hiukset korviensa taakse kuin se auttaisi häntä keskittymään. Hänen intensiivisen siniset silmänsä ovat kutistuneet kapeiksi viiruiksi.

”Kävin partion kanssa Alavan talossa”, Koskela kertoo. ”Siellä oli kauhea sekasorto.”

Viitanen näyttää uteliaalta. ”Sellainenko, että joku olisi tonkinut paikkoja?”

”Hankala sanoa. Ei sitäkään voi tässä vaiheessa sulkea pois, mutta toisaalta voi myös olla, että Sami Alava oli pikkuisen laiska siivoamaan. Talo oli pienehkö eikä siellä ollut sinänsä kauheasti nähtävää. Keittiössä oli kunnioitettava määrä tyhjiä oluttölkkejä, puolikas pullollinen Koskenkorvaa ja tiskiallas täynnä likaisia kahvikuppeja, vaikka olisi hänellä ollut astianpesukonekin.”

”Onko meillä tiedossa mitään järkevää syytä siihen, että hän lähti metsään? Tai tiedämmekö, milloin hän lähti?”

Koskela kohauttaa harteitaan. ”Ei vielä. Kännykkä oli Alavan mukana, hupparin taskussa. Se oli jäänyt aivan kalikaksi, mutta katsotaan, saadaanko se herätettyä henkiin. Puhelin voisi antaa viitteitä ainakin siitä, missä Alava on milloinkin liikkunut.”

Ossi puuttuu puheeseen. ”Vaara kertoi Alavan olevan toimitaja. Entä hänen työvälineensä? Muistikirjoja, tietokone?”

”Tietokonetta ei näkynyt talossa, ei ainakaan missään esillä. Eikä siellä muistikirjojakaan ollut.”

”Eikö se ole outoa? Hän oletettavasti teki töitään tietokoneella.”

”Alavan talosta löytyneiden dokumenttien perusteella hän oli vuokrannut keskustasta työhuoneen, jonka jakoi jonkun toisen

toimittajan kanssa. Voimme toki yrittää tavoittaa tämän henkilön ja käydä heidän työtilassaan tarkistamassa, onko Alavan tietokone siellä. Olet ihan oikeassa siinä, että sellainen on varmasti jossakin.”

”Näkivätkö naapurit hänen lähtevän?”

”Viereisen talon asukkaat tulivat toki uteliaina katsomaan, kun poliisiauto ajoi naapurin pihaan. He eivät olleet nähneet talon luona mitään epäilyttävää tai kiinnittäneet huomiota epätavallisiin kulkijoihin tai Alavaan muutenkaan. Mies asui yksin ja viihtyi omissa oloissaan. Viitteitä mistään poikkeuksellisesta ei ollut, ja ovikin on lukittu huolellisesti lähtiessä.”

”Eli jos joku ulkopuolinen on ollut talossa, hän on kulkenut joko Alavan luvalla tai hänen avaimillaan?”

”Niin juuri. Mutta korostan, että meillä ei ole toistaiseksi mitään syytä olettaa siellä olleen ketään. Tämä voi aivan hyvin olla surullinen tapaturma. Todennäköisesti onkin.”

Viitanen nyökkää, liukuu työtuolillaan oman pöytänsä taakse ja alkaa napsutella tietokoneen hiirtä.

Rikoskonstaapeli Vilma Viitanen on ensinäkemältä jämää, jopa hiukan pelottava tapaus. Naisesta huokuva työkokemus antaa olettaa, että hän on suunnilleen samaa ikäluokkaa Koskelan ja Lehdon kanssa. Se tekee Ossista aidosti tiimin ainoan junioriosastolaisen, mikä riemastuttaa suuresti varsinkin Lehtoa. Viitanen ei onneksi naljaile asiasta. Ei ainakaan yhtä usein.

Naisella on samaa luontaista auktoriteettia, jolla tv-sarjojen superpoliisit huutavat rikollisille ”*pudota se ase!*” ennen kuin lähtevät hermoja raastavaan takaa-ajoon suurkaupungin kaduilla tai pilvenpiirtäjien katoilla. Viitanen on sitä lajia, joka tekee työnsä jämptisti eikä epäröi kertoa eriävää mielipidettään, jos tarve vaatii. Kuukausien mittaan Ossi on alkanut pitää kollegansa suorudesta, hänestä se on rehdin ihmisen merkki. Kauhistuttavan, mutta rehdin.

”Näyttäisi siltä, ettemme voi tällä hetkellä tehdä paljoakaan”, Koskela sanoo hieroen samalla hajamielisin ottein tuuheita kulmakarvojaan. ”Mikään konkreettinen ei viittaa henkirikokseen tai muuhunkaan epäilyttävään. Odotetaan vielä oikeuslääkärin lausuntoa. Jos siitä ei paljastu mitään poikkeuksellista, tämä tapaus lienee taputeltu.”

Juuri sillä hetkellä Lehto astuu huoneeseen toisessa kädessään höyryävä kahvikuppi ja toisessa paperipussillinen kutsuvasti tuoksuvia viinereitä. Hän kuulee Koskelan viimeiset sanat, kohauttaa harteitaan rehvakkein elkein ja sanoo:

”Hietala tuntui olevan vakuuttunut, että tässä on takana kataalaa juonittelua ja kyseessä on mitä suurimmassa määrin verenhimoinen *murha*.”

”Hetkinen nyt! En minä missään vaiheessa niin sanonut”, Ossi kiirehtii korjaamaan. Hän tuntee punan kohoavan kaulalleen. Hemmetin Lehto! ”En. Minä vain –”

”Haluat jännitystä aamuun?” Lehto naljailee.

”Ei kun –”

”Olet katsonut *Criminal Mindsia* ja haluat jännän äärelle? Niin me kaikki, juniori, niin me kaikki.”

”Jumaliste sinun kanssasi. Minä vain... mitä jos tässä onkin jotain... epäilyttävää?”

”Niiiiiin”, Lehto sanoo suu täynnä viineriä. ”Ehkä Alava on pääsyt toimittajanhommissaan aggressiivisen rikollisliigan jäljille ja jäänyt kiinni nuuskimisesta. Yön pimeinä tunteina joku on sitten nakannut hänet portaita alas.” Sanojensa vakuudeksi Lehto naurahtaa niin, että suupielistä lentää pari kuohkeaa lehtitaikinamurusta.

”Jaahas.” Koskela katsoo Ossia silmät tuikkien. ”Kunhan Lehdon verensokeri on saatu riittävän korkealle, pitäisikö teidän kahden lähteä vielä käymään siellä Alavan työhuoneella? Katsotaan, löytyisikö sieltä viitteitä tästä verenhimoisesta rikollisliigasta.”

2

Leggingsit eivät kuulemma ole housut vaan pitkät kalsarit. Niitä saa yleisen trendikäsityksen mukaan käyttää korkeintaan kotona, mutta jos niiden kanssa on lähdettävä julkisille paikoille, ne on piilotettava pitkän paidan tai mekon alle.

Sandra Dahlqvist tietää tämän vallan mainiosti. Yön aikana on kuitenkin satanut kunnolla lunta, ja koska hän on menossa vain työhuoneelleen, hän ei välitä tippaakaan trendeistä – tai ulkonnäöstään muutenkaan. Ohuet leggingsit sopivat toppahousujen alle niin mukavasti. Ne ovat lyömättömät pitkäkestoiseen istumiseen, sillä ne eivät kiristä eivätkä purista. Paljon paremmat kuin farkut. Ja jos valitsee tarpeeksi tumman trikookankaan, ei niistä nyt *niin* kamalasti näy läpi.

Ulkona lumi ylettyy nilkkoihin saakka niissä kohdin, joita uutterat auraajat eivät ole vielä ehtineet avata. He yrittävät tietenkin parhaansa – Sandra on jo aamuviideltä havahtunut ensimmäiseen traktorin kauhan kolinaan. Kun hän nyt neljä tuntia myöhemmin uskaltautuu astumaan valkenevaan aamuun, lähimmällä autotiellä jyryyttää kirkkaankeltainen Cat kiireiset työmatkalaiset tiiviinä jonona perässään. Lämpötila on kohonnut yön pakkasten jälkeen lähelle nollaa ja taivas on lonkeronharmaa. Joku irvileuka voisi sanoa, että marraskuun lopun tunnelma suorastaan

roikkuu ilmassa, mutta kyllä se pikemminkin sataa niskaan tiskirätin kokoisina märkinä hiutaleina.

Sandra käyttää jackrussellinterrierinsä Norman pienellä lenkillä kotitalonsa viereisessä puistikossa. Koira ei pidä kelistä lainkaan. Se mulkoilee myrtyneenä pikkuruisen viininpunaisen toppatakkinsa uumenista ja tärisee kauttaaltaan. Paheksuva katse kielii sen uskovan, että Sandra on aivan tarkoituksella aikeissa jäädyttää sen herkät pienet käpälät.

”Älä mökötä”, hän sanoo, mutta saa vastaukseksi vain nyrpeää tuhinaa. ”Mennään töihin.”

Sandran on pakko naurahtaa omille sanoilleen. Puhumalla *töistä* hän tietää vain häivyttävänsä epätoivon vimmallä sitä omituista juurettomuuden tunnetta, joka hänen repaleista työhistoriaansa tuntuu leimaavan.

Syksyn alku vierähti yllättävän nopeasti eräällä hyvinkääläisellä yläasteella. Sandra oli sijaistamassa virkavapaalla ollutta äidinkielen opettajaa, kunnes marraskuun alussa tämä palasi työnsä ääreen uutta tarmoa täynnä. Sandrasta siinä ei ollut mitään järkeä, koska joulun väliarvosanat annettaisiin aivan pian eikä opettajalla ollut suojattiensa tasosta harmainta hajuakaan.

Salaa Sandra on kuitenkin helpottunut. Oppilaat olivat melkoisen räyhäkkäitä ja opetustyö siten äärimmäisen tahmeaa. Sandra arvelee, että häneltä kerta kaikkiaan puuttuu se luontainen kyky järjestykseen, joka Todellisia Opettajia leimaa. Ja koska hän oli vain sijainen, ei oppilaiden tarvinnut piitata hänestä ja hänen tunteistaan – varsinkaan, kun hän ei ollut enää paikalla antamassa niitä typerää väliarvosanoja. Hän olisi kyllä mieluusti välittänyt niiden kautta mielipiteensä muutamastakin yksilöstä.

Vakituisen opettajan palatessa Sandra sai kuitenkin mahdollisuuden toteuttaa erään piilotetun haaveen. Hän päätti pitää pienen tauon koulutyöstä ja ottaa ensiaskeleet kohti suurta

unelmaansa: hän aloittaisi esikoiskirjansa kirjoittamisen. Hän nauttisi boheemista taiteilijaelämästä niin kauan kuin hänen säästönsä riittäisivät, eli näillä näkymin muutaman viikon.

Ankarasta budjetoinnista huolimatta hän ei onnistunut yhden hengen finanssipolitiikassaan niin hyvin, että voisi kuvitella työstävänsä vain romaaniaan kevääseen saakka. Todennäköisesti hän joutuisi ottamaan vastaan jotain töitä, kuten juttukeikkoja, jo ennen joulua.

Toimittajan töitä ei tosin ole ollut tarjolla tungokseksi saakka. Hän teki syksyn aikana vain yhden jutun, kisareportaasin *Ratsumaailma*-nimiseen nettilehteen. Reissusta Ypäjän Hevosopistolle Nuorten Hevosten Festivaaleille hän sai palkkioksi kivuliaan piston tokkuraiselta ampiiaiselta sekä vaatimattomat bensarahat.

Sandra yrittää kuitenkin ajatella positiivisesti: olisi hyvä kaivautua välillä kirjoituspoterosta reaali maailmaan ja tavata ihmisiä muuallakin kuin oman päänsä sisällä. Jos se tapahtuisi vaikka sijaistamalla flunssaisia opettajia läpi talven hyvinkääläisillä kouluilla, olkoon sitten niin.

Samoista syistä hän tarttui täkyyn, kun pari viikkoa aiemmin *Hyvinkääläisten ilmoitustaulu* -nimisessä Facebook-ryhmässä joku huhui jakajaa keskustassa sijaitsevalle pienelle työhuoneelle. *Ainakin tammikuulle asti, jatko mahdollinen*, ilmoituksessa luki.

Sandrasta tarjous oli mahtava. Hän voisi joka päivä kävellä junaradan toiselle puolelle kirjoittamaan huomattavasti paremmalla ergonomialla kuin oman asuntonsa pikkuruisen työpöydän ääressä. Lisäksi hän saisi päiviinsä rakennetta ja pääsisi samalla ihmisten ilmoille, vieläpä muodolliseen ja verovähennyskelpoiseen sadanviidenkymmenen euron kuukausihintaan.

Sandra on tavannut työhuoneen toisen vuokralaisen vain pari kertaa. Yleensä heidän aikataulunsa menevät mukavasti ristiin. Sandra yrittää olla aamuvirkku ja ylläpitää normaalia

päivärytmiä, kun taas toinen vuokralainen tuntuu työskentelevän enimmäkseen iltaisin.

Mies osoittautui Sandran suureksi riemuksi hänen kollegakseen, freelancer-toimittajaksi ja kirjoittajaksi. Riemu vaihtui melko nopeasti kateudeksi, kun Sandra tajusi kollegan olevan paljon menestyneempi. Mies on kirjoittanut pitkiä juttuja *Maaseudun tulevaisuuteen* ja *Helsingin Sanomiin* saakka, kun taas Sandran laaja-levikkisin julkaisu on toistaiseksi *Ratsumaaailma*. Sandra koettaa pitää mielen nöyränä, ties vaikka hän oppisi jotain.

Suuri plussa työhuoneessa oli, että sinne saa viedä koiran. Sandra ei nimittäin välitä jättää Normaa yksin kotiin, vaikka hänen entinen puolisonsa Perttu ei enää hiippailekaan kotitalon liepeillä pahat mielessään. Kesällä mies tunkeutui sisään hänen asuntoonsa, mutta sai kimppuunsa Sandran tarkkaavaisen meedionaapurin ja sattumoisin paikalle osuneen konstaapeli Ossi Hietalan. Korkealentoisen meedio-Aaltosen yllättävän voimakas lukkopainiote sekä Sandran tekemä rikosilmoitus laittoivat Pertun ainakin toistaiseksi ruotuun. He kohtaavat toisensa seuraavan kerran vasta käräjäoikeuden istunnossa tammikuussa. Siellä Perttu saa toivottavasti ansionsa mukaan.

Sandra käyskentelee Norman kanssa ohi Hyvinkään uuden (ja ainoan) lukiorakennuksen. He ylittävät modernin ja mahtipontisesti valaistun kevyen liikenteen sillan, joka vie heidät kätevästi yli Hankoon johtavan yksiraiteisen junaradan. Sillan rakentaminen oli puolitoista vuotta aiemmin oikea spehtaakkeli: rataa käyttävä tavarajunaliikenne pysäytettiin vuorokaudeksi ja sillan kansi nostettiin paikalleen yöllisessä livelähetyksessä, jonka Hyvinkään kaupunki näytti YouTube-kanavallaan. Pienessä kaupungissa elämykset on revittävä sieltä, mistä niitä saadaan.

Sandraa vastaan raahustaa muutama lukiolle suuntaava teini.

Vastatuulella taistelevat opiskelijat sadattelevat kuin merimiehet. Sillalla tuuli tarttuu Sandrankin hiuksiin ja vaatteisiin. Tuisku on ehtinyt kinostaa lumen uuvuttavaksi hangeksi, mutta lopulta hän onnistuu tarpomaan sillan yli rakennusten suojaan Uudenmaankadulle. Aamuäreät autoilijat sutivat harmaaksi muuttuneessa mössössä, ja uutterat pyöräilijät polkevat huottaen puuroutuneessa lumessa.

Sandra ohittaa tunnelmallisen punaisen puukirkon, jonka harmoninen olemus ja kauniit lasimaalaukset sotivat raivokkaasti ympärille sijoitettuja 60-luvun elementtitoimistorakennuksia ja tympeitä kerrostaloja vastaan. Sormet umpijäässä hän haparoi taskustaan avainnippun. Pizzerian ja autokoulun väliin jäävä huomaamaton sisäänkäynti päästää hänet pimeään porraskäytävään, ja huiskittuaan enimmät lumet takistaan hän nousee rappuset toiseen kerrokseen.

Toimistorakennus on Sandran mielestä aika kauhea. Pitkulaisten, säänkestävällä levyllä päällystetyn tönön katutasolla on liiketiloja, toisessa kerroksessa taas on kauhistuttavan kapea, ikkunaton käytävä, jonka jokaista nurkkaa särisevät loisteputket eivät ulotu valaisemaan. Kengänpohjien märkiin uriin on jäänyt hiekoitussoraa, ja pikkukivet narskahtavat jokaisella askeleella vasten käytävän ruudullista muovimattoa. Ääni saa kylmät väreet hiipimään Sandran niskaan. Matkalla työhuoneensa ovelle hän ohittaa tyhjiä toimitiloja, kiropraktikon vastaanoton sekä tilitoimiston. Kun Sandra katsoo taakseen, hän näkee käytävän hämärit seinät sekä yksinäiset tuolit kiropraktikon oven vieressä. Tämä on juuri sellainen kauhujen käytävä, jota elokuvaohjaajat käyttäisivät ilomielin karmivan trillerin kuvauspaikkana. Jos apokalyptisen kauhukuvaston kuolaavat zombit hyökkäävät jonakin päivänä ihmiskunnan kimppuun, ne aloittavat urakkansa ehdottomasti täältä.